

Preventivní program školy školní rok 2023/2024

Ve Vepřové 1. 9. 2023

Vypracovala: Mgr. Jaroslava Truksová
ředitelka školy

Z hlediska nárůstu různých forem rizikového chování patří žáci ZŠ k nejohroženější skupině. Proto i naše škola připravuje a realizuje komplexní program primární prevence patologických jevů a rizikového chování, který se stal neoddelitelnou součástí výuky.

Primární program prevence (dále jen PPP) je konkrétním dokumentem školy zaměřeným na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoje a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností. Jeho součástí jsou též specifické intervence pomáhající žákům osvojit si takové znalosti, dovednosti a způsobilosti (kompetence), které efektivně snižují riziko výskytu případně rozvoje konkrétních forem rizikového chování.

Při jeho realizaci se snažíme o to, aby bylo žákům poskytnuto příjemné a bezpečné klima, aby měli dostatek informací přiměřených jejich věku, osvojili si pozitivní sociální chování a vyrůstali v duchu zdravého životního stylu.

Ke zjišťování situace – monitoringu jsou ve škole využívány různé metody: diskuze s třídní učitelkou, připomínky dětí, možnost anonymního projevu prostřednictvím schránky důvěry umístěné u vchodu školy, konzultace s pracovníky PPP a SPC. Rodiče jsou pravidelně informováni na schůzkách třídní učitel, ředitelka, žák a z webových stránek školy.

K vnitřním informačním zdrojům patří též odborná a metodická literatura s odbornými časopisy, které podle potřeb využíváme, dále byl zaveden ranní kruh se žáky, kde diskutujeme nejenom o plánu práce na týden, ale zajímají nás připomínky dětí.

Mezi vnější informační zdroje řadíme webové stránky MŠMT, školská poradenská zařízení, preventivní pracovníky NNO, OSPOD, kurátorské služby Člověka v tísni, Policii ČR, městskou policii, pediatry, praktické lékaře, vzdělávací programy pro pedagogy, seznamy různých volnočasových aktivit aj.

Zaměření PPP se uplatňuje k předcházení těchto typů rizikového chování žáků:

1. záškoláctví
2. šikanu a extrémní projevy agrese
3. rizikové sporty a rizikové chování v silničním provozu
4. rasismus a xenofobie
5. různé druhy závislostí (hry na počítačích apod.)

1. Charakteristika školy:

Naše škola je malotřídní škola s počtem 13 žáků. Ve škole působí tři pedagogičtí pracovníci a jedna vychovatelka školní družiny.

Pro školní rok 2023/2024 je škola dvoutřídní: I. třída (1. – 3. ročník)

II. třída (4. – 5. ročník)

Výchovně vzdělávací proces na naší škole probíhá v hlavní budově s tělocvičnou a školní jídelnou.

Vybavenost tříd je starší, ale funkční a postupně obnovována. Interaktivní tabule je v jedné třídě a ve výuce využívají vyučující notebooky. Pro výuku tělesné výchovy je využíváno hřiště a tělocvična. Pro relaxaci a volný čas je určena školní zahrada.

Ve škole pracuje školská rada v počtu 3 členů (1 ped. pracovník, 1 zástupce z řad rodičů a 1 zástupce zřizovatele).

2. Cíle programu:

- stále zlepšovat klima tříd a školy
- prevence šikany a vandalismu
- vést žáky k ekologickým aktivitám
- více zapojit žáky do školních a mimoškolních aktivit
- vytvořit sportovně založeným dětem možnost pohybových aktivit v rámci školy
- vést žáky k větší spolupráci a vzájemné ohleduplnosti
- vytvářet důvěryhodný vztah mezi žáky a učiteli
- posilovat u žáků sebedůvěru, sebevědomí a rozvoj osobnosti
- vypěstovat u žáků správné stravovací návyky
- učit žáky nést odpovědnost za své chování
- podněcovat hrdost žáků i pedagogů na příslušnost k naší škole
- zajistit odborné vzdělání pedagogů v oblasti primární prevence
- důsledně dodržovat školní řád
- motivovat rodiče ke spolupráci v rámci programu

Do minimální prevence jsou zapojeni všichni pedagogičtí pracovníci školy a to v činnosti výchovné i vzdělávací.

3. Základní typy programů využití v primární preventivní praxi:

1. Programy na rozvoj životních dovedností - rozhodovací schopnosti,
 - zvládání úzkosti a stresu,
 - nácvik sociálních dovedností a komunikace,
 - dovednost odolávat tlaku.
2. Programy na interpersonální rozvoj - uvědomování si hodnot,
 - na stanovování cílů,
 - budování pozitivního sebehodnocení,
 - na stanovování norem,
 - informativní programy,
 - programy pro rodiče.

4. Specifikace podkladů

Součástí PPP je také specifikace podkladů, jež jsou k dispozici pracovníkům školy, některé z nich i rodičům a dětem:

- legislativní podklady a normy týkající se prevence (doporučení MŠMT),
- krizový plán školy (postup při výskytu krizových jevů),
- síť organizací a služeb poskytující odbornou pomoc,
- přehled volnočasových aktivit, kroužků atd.,
- informační zdroje (literatura DVD, odborné publikace),
- spolupráce organizací v systému prevence (NNO, OMP, OSPOD, psycholog, psychiatr, dětský a odborný lékař, policie),

5. Preventivní činnost ve výuce

Primární prevenci na prvním stupni má na starosti třídní učitel. S jednotlivými tématy se děti setkávají především v prvouce, přírodovědě a vlastivědě. Jednotlivá témata budou vyučující s žáky plnit průběžně během školního roku.

Žáci se postupně seznamují s dopravní tematikou, prostřednictvím besed se věnují tématu osobní bezpečí a styk s cizí osobou, pěstují mezilidské vztahy, učí se řešit každodenní problémy, přiměřeně věku se věnují tématům kouření, alkohol, návykové látky, agresivita, vandalismus, šikana, učí se odolávat svodům sociální sítě, kyberšikany, učí se zásady 1. pomoci, jsou vychovávány ke zdravému životnímu stylu, učí se vyhledávat informace, orientují se v telefonním styku, nacvičují modelové situace v běžném osobním životě, rozpoznávají kladné a záporné vlivy mediálního průmyslu atd.

Znalostní kompetence žáků:

1.– 3. ročník:

- žáci znají školní řád a pravidla absence ve škole,
- umí dodržovat stanovená pravidla chování,
- ví, na koho se obrátit v případě nebezpečí nebo ohrožení,
- žáci dokáží pojmenovat rizika spojená s kouřením, alkoholem, drogami, léky,
- znají způsoby odmítání návykových látek,
- znají hodnotu zdraví,
- ví, jak udržovat zdraví a zdravý životní styl,
- chápou odlišnosti a specifika etnických skupin a orientují se v kulturním prostředí.

4.– 5. ročník:

- mají povědomí o zdraví jako lidské hodnotě,
- osvojují si zdravý životní styl, znají činnosti k němu vedoucí,
- znají rizika návykových látek,
- znají zákony omezující kouření, pití alkoholu a zneužívání návykových látek,
- umí komunikovat se službami poskytující pomoc,
- umí pojmenovat mezilidské vztahy,
- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti,
- ví, na koho se obrátit v nouzi,
- znají základní způsoby odmítání rizik,
- mají přehled o hlavních náboženských směrech a sektách,
- rozumí konceptu problémů ve stravování, ví, co je anorexie a bulimie,
- mají povědomost o základních poruchách sex. chování, zneužívání cizí osobou, ví, jak se bránit.

Obecně pracujeme na 1.stupni s těmito tématy:

Lidské tělo – stavba a funkce, rozdíly mezi mužem a ženou, reprodukce, vývoj jedince
Péče o zdraví, zdravá výživa – nemoci, úrazy, 1. pomoc, hygiena, stres, závislost
Návykové látky - drogy, automaty, počítače
Osobní bezpečí - chování v rizikovém prostředí, pravidla silničního provozu, krizové situace, brutalita, násilí
Situace hromadného ohrožení
Právo a spravedlnost - základní lidská práva a práva dítěte
Chování lidí - pravidla slušného chování, principy demokracie
Soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace, politické strany, handicapovaní
Partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy- rodina, vztahy, pohlavní choroby, prevence

Konkrétně se v letošním školním roce 2023/2024 zaměříme na tato témata:

- sledování rizikových jevů (zejména nebezpečí sociální šikany),
- akce Červeného kříže,
- spolupráce se zástupci Policie ČR (dopravní výchova),
- zaměření prevence: bezpečnost v dopravě, osobní bezpečí a kriminalita

1. pololetí

Měsíc	Akce	Zodpovídá
Září	<ul style="list-style-type: none">• Vztahy v kolektivu, šikana, kamarádství• Bramboriáda	TU a vychovatelka všichni vyučující
Říjen	<ul style="list-style-type: none">• Strašidelný den• Drakiáda• Dopravní hřiště•• Posvícení – staré tradice, rodinné zvyky	všichni vyučující TU J. Neterdová L. Kamarýtová vyučující
Listopad	<ul style="list-style-type: none">• Spaní ve škole• Pohybové hry• Sv. Martin – zvyky a tradice• 17. 11. – význam státního svátku	TU ŠD ŠD vyučující
Prosinec	<ul style="list-style-type: none">• Mikulášská nadílka• Společná vánoční besíka• Vánoční jarmark a stezka• Zdobení vánočního stromku	vyučující TU ped. pracovníci L. Kamarýtová
Leden	<ul style="list-style-type: none">• Zdravá výživa• Recitační soutěž• Den deskových her• Den na sněhu	ŠD L. Kamarýtová J. Neterdová TU

2. pololetí

Měsíc	Akce	Zodpovídá
Únor	<ul style="list-style-type: none"> Masopustní den Zimní olympiáda Dramatizace pohádek Pexesový turnaj 	vyučující, ŠD TU ŠD ŠD
Březen	<ul style="list-style-type: none"> Návštěva knihovny Velikonoce – zvyky a tradice Velikonoční jarmark a dílny Soutěž informatika Ponožkový den 	ŠD ŠD vyučující, ŠD J. Truksová ŠD
Duben	<ul style="list-style-type: none"> Vycházky do přírody Exkurze Den ZEMĚ Měsíc bezpečnosti Čarodějnický den 	ŠD TU ped. pracovníci ŠD ŠD, vyučující
Květen	<ul style="list-style-type: none"> Soutěž kreslení křídami na chodník Den matek Školní akademie Preventivní program 1. pomoc 	I. Kamarýtová ŠD, TU TU vyučující
Červen	<ul style="list-style-type: none"> Den dětí Den otců Přijela pouť Odpoledne her v přírodě Výlety Zahradní slavnost 	TU + ŠD ŠD ŠD TU, ŠD TU ped. pracovníci

Během celého školního roku zařadíme vhodné nabízené programy jednotlivých pořadatelských agentur, podle kvality a úrovně pořady s problematikou prevence, vhodná filmová a divadelní představení, návštěvu dětského oddělení městské knihovny, muzea, galerie Žďár nad Sázavou.

Probíhá celoroční projekt Cestujeme po hradech a zámcích.

Školní družina

Program ŠD v oblasti prevence je zaměřen na vytváření příjemného, klidného a bezpečného prostředí, pěstování dobrých vztahů ve skupině, vhodné využívání volného času, zájmové aktivity, sportovní a kulturní akce, vycházky do přírody, hry, soutěže, besedy, spolupráce s rodiči apod. Celoroční projekt Poznáváme zvířata.

6. Realizace programu při dalších školních aktivitách

Během školního roku jsou do výuky zařazovány návštěvy filmových a divadelních představení, koncertů a besedy se zajímavými lidmi týkající se problematiky primární prevence.

V rámci environmentální výchovy probíhají akce týkající se ekologie a životního prostředí – projekt „Uklidíme Vysočinu“, přednášky mysliveckého spolku, besedy, exkurze, programy apod.

Primární preventivní program počítá s aktivní účastí dětí v oblasti sportu a zájmových aktivit (soutěže recitační, výtvarné, zdravotnické).

7. Volnočasové aktivity:

Školní kroužky a nepovinné předměty:

Klub moderních technologií – šablony OP JAK

Klub „ROSTLINKA“ – šablony OP JAK

Tvořivá dílna – šablony OP JAK

Sportovní kroužek – šablony OP JAK

Myslivecký kroužek – šablony OP JAK

8. Spolupráce s rodiči

Škola v prevenci sociálně patologických jevů nabízí rodičům spolupráci ve formě komunikace na třídních schůzkách, možnost individuálních konzultací s učiteli a vedením školy. Na třídních schůzkách jsou rodiče také informováni o programech, které na škole probíhají. A nadále budeme pořádat komunitní setkání rodičů, prarodičů, žáků a sourozenců.

PPP bude také zveřejněn na internetových stránkách školy a na informační nástěnce v přízemí budovy školy. Je také k dispozici v ředitelně školy.

9. Metody realizace PPP

V rámci výuky budou i nadále využívány metody, které se osvědčily:

- tradiční metody - výklad, předávání informací
- prezentace, výtvarné, slohové, skupinové práce
- besedy, exkurze, diskuze
- vlastní prožitky - dramatizace, hra, scénka, modelové situace, komunitní kruhy
- práce s odbornou literaturou
- zážitková pedagogika
- kooperativní vyučování
- projekty